

İBRAHİM ASLANOĞLU-SİVAS FOLKLORU-TÜRK FOLKLORU DERGİLERİ*

Dr. Doğan KAYA

Yayın hayatına 1973 Şubatında giren Sivas Folkloru dergisi aylık olarak yayımlanmaya başlanmış ve Son sayısı 1979 Temmuzundadır. Dergi, 78 sayı yayımlanmış; bu sayıdan sonra ismi *Türk Folkloru* olarak değiştirilmiştir.

İbrahim Aslanoğlu, o sırada Gazi Osman Paşa İlkokul öğretmeni olarak çalışmaktadır. Onu böyle bir dergi çıkarmaya sevk eden; hiç bir zaman ticari düşünce olmayıp Sivas halkbilimine, dolayısıyla Türk halkbilimine olan sevdasıdır. Halk aldığı maaşla ayın sonunu getiremezken, Aslanoğlu böylesi bir hayırlı işe teşebbüs etmiştir. Türkiye'nin önde gelen halkbilimcileri içinde olan Aslanoğlu, bu payeyi birbirinden değerli orijinal makaleler ve kitaplarla; yayımladığı Sivas Folkloru ve Türk Folkloru gibi dergileri ile elde etmiştir.

Dergi çıkarma cesaret, gayret ve fedakârlık isteyen zor bir iştir. Bugün bir dergi en az iki- üç kişilik bir ekip tarafından yapılıyorken o, bunu tek başına yürütmüştür. Bir yandan dergisine yazılar yazarken, bir yandan da yazılar toplamış, gelen yazıları tek tek okumuş, seçmiş, hatta yerine göre düzeltmeler yapmış, günlerce matbaalarda buların dizgisine, tashihine uğraşmış, bütün bunlar yetmiyormuş gibi dergilerin tek tek postalanmasını sağlamış, dergi ücretlerini tahsil edemediği zaman -evinin rızkindan keserek- maaşı ile matbaa masraflarını karşılamıştır. Aslanoğlu'nun bu başarıyı elde etmesinde, hiç hatırdan çıkarmayalım ki, fedakâr eşinin ve çocuklarının da payı vardır ve onlar da gözümüzde büyümektedirler. Öyle ya ortada bir başarı varsa, bunu, sadece bir kişinin gayretinde ve fedakârlığında değil ona destek veren diğer fertlerde de aramak gerekir.

Aslanoğlu, Sivas Folkloru dergisin ilk sayısındaki "Takdim" yazısında "... Sivas ili folklorunu derlemek ve yayınlamak" amacıyla çıktığını söyler. Yöre folkloruyla ilgili olarak daha önce Eflatun Cem Güney, Ahmet Kutsi Tecer, Muzaffer Sarısözen ve Vehbi Cem Aşkun gibi değerlerin bazı çalışmalar yaptığını ancak bunların yetersiz olduğuna temas ettikten sonra, "... dün onlar kendi kuşaklarının gelenek ve göreneklerini vermişti, bu gün biz de kendi kuşağımızıinkini vermeye çalışacağız" diyerek niyetini ortaya koymuştur.

Dergide başta Sivas yöresi olmak üzere Türk halkbiliminin hemen her konusuna yer verilmiştir. Bunları ana başlıklarıyla şöyle gösterebiliriz:

1. Genel Konular,
2. Halkbilimciler
3. Anonim Halk Edebiyatı

* *Erciyes*, S. 407, Kasım 2011, s. 17.

4. Halk Şairleri
5. Halk Müziği ve Oyunları
6. Gelenek-Görenek-Töre
7. Halk Eğlenceleri
8. Maddi Kültür

Sivas Folkloru dergisi 19 X 26,5 cm. boyutlarındadır. İlk fiyatı 250 kuruş son sayısı yani 78. sayısı 10 liradır. Derginin tamamında sahibi olarak, İbrahim Aslanoğlu gözükmektedir. Dergi Sivas'ta Emek matbaasında basılmış ve toplam olarak 6 cilt çıkmıştır. İçinde 112 araştırmacının 554 yazısı, 29 şairin 78 şiiri yer almıştır.

Dergi, 65. sayıdan itibaren 1965 yılının Haziran ayında İstanbul'da çıkmaya başlamış, 1979 Temmuzunda 78. sayı ile yayın hayatına son vermiştir. Bu sayıdan sonra "Türk Folkloru" adıyla yayımlanmıştır. Derginin adının değişmesinde adının yöresel oluşu ve bu bakımdan talebin az oluşunun büyük rolü olmuştur. Aradığı desteği Kültür Bakanlığında da bulamamıştır. "Son Sayı" adlı yazısında bu konuda Kültür Bakanlığına şöyle serzenişte bulunur:

"Dileğimizi onlara ilettik. Bize verdikleri sözlü yanıtta; 'Yöresel oluşunuz satın almamıza engeldir. Eğer ağırlığı yine Sivas olmak üzere başka illere de yer verirsiniz, yani genelleşirseniz satın alırız.' dediler. Çaresiz kalmıştık. Fazla düşünmeden onların arzusunu yerine getirdik. İki yıl üst üste 200 adet satın aldılar. Ama bu sayı çok azdı. Folklorun dışında aktüel konuları işleyen dergiler dahi bizimkinden fazla satın alınıyordu. Sivas Folklorunun da hiç olmazsa onların sayısına çıkarılması için yeniden başvurduk. Neden sonra isteğimizin mali yılbaşında dikkate alınacağını söylediler. O gün geldi; bir de baktık ki miktar artırılacağı yerde onda bire düşürülmüş. Hem de bir sürü formalite ve külfetlerle... Ambalajı, taahhütlü gönderme ücreti derken, elimize yarı parası bile geçmiyor.

...

Amacımızı yakından tanımayan vatandaşın davranışı da aynı. Satıcıda dergiyi görenler ismine bakıyor, sayfalarını karıştırmadan geri bırakıyor. Adı yöresel olmasa belki de ilgisini çekecek. Adı Sivas Folkloru olan bir dergide Erzurum, Adana veya Edirne'ye ait yazılar bulunabileceğini nereden tahmin etsin?"

Aslanoğlu sözünü ettiği *Türk Folkloru* dergisini bir ay sonra, yani 1979 Ağustosunda çıkarmaya başlamıştır ve toplam 96 sayı çıkmıştır. İlk 19 sayısında sahibi olarak Kemal Kitapçı gözükmektedir ve bu sayılar Çemberlitaş'ta Eko Matbaasında basılmıştır. 20 sayıdan itibaren dergi yine Çemberlitaş'ta Matbaa 81'de, daha sonraları ise, Osmanlı, Eslek, Çetin Ofset ve ABO gibi değişik matbaalarda basılmıştır. Boyutları Sivas Folkloru dergisiyle aynıdır. İlk sayının fiyatı 15 lira, son sayı olan 96. sayının fiyatı ise 440 liradır. Kimi zaman derginin

yayın hayatında aksamalar olmuş (Ağustos 1979-Ocak 1987 90 sayı, Nisan-Haziran 1991 3 sayı), bu arada 14 Mart 1995 günü Aslanoğlu vefat etmesi üzerine Ocak-Mart 1999'da oğlu Erman Aslanoğlu 3 sayı daha çıkararak toplam 8. cildi tamamlamıştır. Türk Folkloru dergisinde ise, 215 araştırmacının 977 yazısı bulunmaktadır.

Gerek Sivas Folkloru gerekse Türk Folkloru dergileri, hem değerli bilim adamlarının yazılarını ölümsüzleştirirken hem de yeni Müjgân Üçer, Kutlu Özen, Musa Demirci, Esmâ Şimşek, Haluk Çağdaş, Faruk Aburşu, İsmail Hakkı Acar, İsmet Çetin, Doğan Kaya, Mehmet Yardımcı, Ali Yakıcı, Burhan Kaçar gibi daha bu için başında olan pek çok araştırmacı ve bilim adamına kucak açmasıyla ve bir bakıma mektep hüviyetiyle de kültürümüzde ayrıca bir önemi haizdir.

Sözlerime son verirken benim yetişmemde büyük payı olan ve kültürümüze dev eserler kazandırarak bu dünyadan göçen Aslanoğlu'nu rahmetle anıyorum.

Ruhu şad olsun.

Ayrıca Bk: Hayreddin İvgin'in yazısı, Millî Folklor, S. 26.